

stænderne, fremkom der, aldeles i Eighed med, hvad der nu er optaget i det foreliggende Lovforslags § 67, Forslag om, at der skulde gives Afke-Bredeiere Ret til at deltage i Bandets Benyttelse. Dette Forslag vilde Regjeringen ikke gaa ind paa, og i den Motivering, hvorved Regjeringen undslaar sig derfor, omtales det udtrykkelig. — Ny Kollegialtidendes Pag. 917 for 1846 — at man ikke kan gaa ind paa Anvendelsen af tvungen Expropriation til Fordel for Ejerne af de fra et Vandløb adskilte Grunde. Man betragter altsaa en Afstaaelse af Bandet til Grunde, som ikke grændse til Vandløbet, som en Expropriation, det vil altsaa sige, man gaar ud fra, at Ejerne af Grunde, der støde til et Vandløb, have Eiendomsret til Bandet. Her vil jeg nu bede lagt Mærke til, at man ikke tog i Betænkning, naar en Afke-Bredeier havde erhvervet Ret til Bandet ved privat Overenskomst, saa at give ham Ret til, hvis det behøvedes, at faae Bandet ført ind over Andres Grund, selv om disse protesterede; men derimod vilde man ikke gaa ind paa at give ham Ret til at faae Brug af Bandet mod Bandeiernes Villie. Jeg finder dog, at dette er ret betegnende. Jeg skal endnu tilføje blot et Par Ord. Det synes, at jeg i denne Sag er kommen til at staa temmelig ene med min Opfattelse af dette Forhold. Jeg skal dog anføre, at der, foruden den Kommission, hvis Arbejde danner Grundlaget for det foreliggende Forslag, tidligere har været nedsat en Kommission, som har haft Leilighed til at bestjæftige sig med de retslige Forhold ved Vandløb, og denne Kommission er i sin Betænkning ogsaa gaaet ind paa at undersøge Spørgsmaalet: hvorledes det forholder sig med Eiendomsretten til Bandet, og er kommen til samme Resultat som jeg. Jeg sigter herved til Fiskerikommissionen, hvis Udtalelser findes i dens Betænkning, som blev fremlagt af den høitærede Indenrigsminister sammen med et Lovforslag den 15de October 1876. Efter det Anførte kan jeg altsaa ikke indrømme, at man har overbevist mig om, at Bredeierne ikke have Eiendomsret til Bandet. Jeg kan derfor heller ikke gaa ind paa de Udtalelser, som ere fremkomne om, at det, at udelukke Andre fra at deltage i Bandingen, hvor Bredeieren ikke tabte Noget derved, men fik alt det Band, han havde Brug for, vilde være Chicane, og lignende Udtalelser. Naar den Paagældende har Ret til at sælge Bandet og disponere over det, kan man ikke kalde det Chicane, at han ikke uden videre vil give Andre Lov til at faae det gratis; det vilde da ligesaa godt være Chicane, naar f. Ex. paa en Egn, der var fattig paa Mergel, en Grundbesidder, der havde Overslødighed af Mergel, ikke vilde tilstede, at de andre Lødsiere uden videre fik Lod og Del i den Mergel, som fandtes paa hans Jord.

Sorup: Jeg skal ikke forlænge Forhandlingen om Grundlovens § 82, jeg skal kun sige, at, hvis det var tilstrækkeligt til at begrunde en Expropriation, at det Forslag, som vi her have tegner til at blive en god Bandsynslov, og at Samfundet er interesseret i at faae en god Bandsynslov, saa er jeg bange for, at der ikke var mange Omraader, hvor man ikke var besejret til at expropriere. Vi maa jo nemlig gaa ud fra, at alle Lovforslag, som vi behandle, ere af Interesse for Samfundet, og forsaavidt kunne siges at fremme Almenvellet, og Grundlovens § 82 vilde vistnok efter den Fortolkning ikke komme til at betyde stort Andet, end om der i Grundloven havde staaet: Ingen er forpligtet til at afstaa sin Eiendom til unyttige eller skadelige Foretagender, hvilket utvivlsomt vilde være en mindre betryggende Bestemmelse end det, der er paatenkt ved Grundloven. Men jeg skal ikke opholde mig videre derved, da jeg ikke nærer Tvivl om, at, hvis man vilde betragte de Regler, som ere udtalte i dette Lovforslag, som almenlybige Retsregler, da vilde man ubetinget komme paa Kant ikke blot med Grundlovens § 82, men med forskjellige andre Regler, som hidtil ere anerkjendte som utvivlsomme. Sagen trøde imidlertid være den, at, hvis dette Lovforslag med de Grundtanter, som ere nedlagte deri, skal kunne forsvares, maa disse Grundtanter ikke betragtes som almindelige Retsregler, men som særlige Regler for et vist Omraade. De Regler, man træffer her, ere jo virkelig i mange Tilfælde Interessentskabsregler. Tanken med dette Forslag er, saa vidt jeg kan se, den, at der i Landboforholdene mellem Naboer og Gjenboer, som have fælles Interesser, bestaar et Slags tilkiende Interessentskab, og at man paa Grund af det Band, som saaledes knytter disse Folk sammen i en fælles Interesse, er berettiget til at paalegge dem visse Indskrænkninger, visse Bepælsninger i deres Rets Udøvelse, som man ikke ud fra almindelige Retsgrundsaetninger vilde kunne paalegge dem. Jeg tror, at det er fra dette Synspunkt, at mangfoldige af dette Forslags Bestemmelser maa forsvares, hvis de overhovedet skulle forsvares. Jeg er meget vel fornøjet med at have foranlediget den ærede Indenrigsminister til at give den Forklaring af § 8, som vi hørte iforgaars. Efter denne Forklaring vilde adskillige af de Indvendinger, jeg havde mod dette Forslag, falde bort. I § 8 er den Bestemmelse indført, ifølge hvilken Landvæsenkommissionen skal kunne tilføjesætte bestaaende Overenskomster og tidligere affagte Kjendelser; men den høitærede Minister forklarede, at det var Paragrafens Tank, at dette ikke skulde kunne ske uden mod Erstatning. Naturligvis er der ikke Tale om Erstatning, uden, hvor der er Tab. Nu nævnte vel den høitærede Minister, at det